

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XII. Licet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

quod appellatum est, revocavit, jurisdictionem resumere potest, perinde ac si appellatum non sit. *c. Cum cessante bo. ext. h. tit.*

CAPITVLVM XI.

Collationem.

PARAPHRASIS.

Beneficiū vacans à Capitulo Cathedrali collatum est Titio in præiudicium Caij (quia fortasse lis super eo inter Caium & defunctum possessorem contestata erat, idēque ea pendente collatio fieri non debebat. *c. i. vt lite pendente h. lib.*) eique collationi interfuit Episcopus, postquam verò dictus Caius intellexit collationem factam, voluit ab ea appellare. quæritur, num appellare possit ad Episcopum?

Respondet Papa, si is interfuit tanquam Episcopus seu Prælatus vnâ cum Capitulo suo collationem faciens, ad ipsum appellari non potest, sed ad Superiorem eius; sin autem vt Canonicus tantum interfuit electioni, aut collationi, ad ipsum vt Episcopum appellari nihil vetat.

S V M M A R I V M.

1. Ab iis, quæ in capitulo gesta sunt, consentiente etiam Episcopo ut Canonico appellari potest ad Episcopum, secus est, si is interfuit, & consentit vt Episcopus.
2. Vnus homo diversis qualitatibus cōsiderari, & diversa, veluti personas gerere potest.

Not. I. Fieri potest, vt aliquis Episcopus, saltem ex Papæ dispensatione, sit etiam Canonicus Ecclesiæ Cathedralis, quo in casu ab ijs, quæ in Capitulo, etiam eonsentiēte Episcopo tanquā Canonico gesta sunt, appellari, aut querelæ deferri possunt ad eundem tanquam Episcopum; sin autem actum gessit. v. g. collationem vnâ com Capitulo fecit vt Episcopus, tunc ad ipsum appellatio deferri non potest. Ratio est, quia impossibile est, vt ab eodem ad eundem appelletur, cum appellatio sit provocatio ad alterum, eūque Superiorem; in p̄stioiore autem casu appellatio tenderet ad eundem, qui actum gessit. v. g. contulit beneficium, quando quidem verè dicitur, Episcopum seu Prælatum contulisse, licet non solus, sed vnâ cum Capitulo; at verò in priore casu non rectè dicitur, Canonicum actum egisse, seu con-

tulisse, sed Capitalum. Quamobrem etiam eo absente, aut contradicente collationem ab alijs fieri potuisse.

Not. II. Vnus homo diversis qualitatibus cōsiderari & diversas veluti personas gerere potest, videlicet vt Episcop⁹, & vt Canonic⁹.

CAPITVLVM XII.

Licet.

PARAPHRASIS.

Sempronius coram Iudice suo litigans ab interlocutoria neglexit appellare, postea verò appellat à definitiva. Quæritur, an Iudex appellationis reformare etiam possit gravamen interlocutorium?

Respondet Bonifacius, esse distinguendum, si enim talis sit interlocutoria, quæ negotio principali præiudicet, vt si à Iudice repulsa sit exceptio pacti, præscriptionis, aut quæ iudicium retro nullum efficit, tunc Iudex appellationis interlocutoriā emendare non potest.

S V M M A R I V M.

1. Exceptionem peremptoriam à iudice non admissam appellans à sententia definitiva repetere potest, & iudex ad quem, de eadem cognoscere debet, secus est de exceptionibus dilatorijs.
2. Consultum est, vt partes in prima instantia petant, probationes & exceptiones integrè recipi. & in actis iudicii accuratè describi.

Not. vn. Exceptionem peremptoriā, v. g. pacti de non petendo, præscriptionis item exceptionē, quæ iudicium retro nullum reddit. v. g. exceptionē falsi testis, aut procuratoris, *c. In nostra. 4. de procurat. c. Cum Venerabilis. de exceptionib.* Item rescipitum ab excommunicato impetratū esse. *c. i. de rescript. in 6. talem, inquam, exceptionē si Iudex non admiserit, sed repulerit, postea repetere potest is, qui appellat à definitiva, & Iudex ad quem de ea cognoscere debet; secus dicendum est de alijs exceptionibus, quæ dilatoriz sunt, ita, vt non nisi ante litem contestatā opponi possint; hæ enim si à Iudice rejectæ sint, & excipiens intra decendium nō appellarit, postea audiri non debet, nec Iudex de talibus exceptionibus cognoscere. *l. Ita de m. 12. C. de procuratoribus.**

eeee 2

Ratio

Ratio est, quia per interpositam & receptam appellationem à definitiva, causa reducitur ad eum statum, in quo erat tempore litis contestatæ, quandoquidem non allegata allegare, & non probata probare, coram Iudice ad quem, concessum est, dummodò talia sint, quæ post litem contestatam allegari & deduci potuerunt, sicuti *Gl.* monet super hoc cap.

Eapropter consultum est, ut partes in

prima instantia petant probationes & exceptiones integrè recipi, & in Actis Iudicii accuratè describi, vti aduersarius appellaverit. At verò coram Iudice appellationis nihil novi adferat, nisi quòd in priori Iudicio vtrunque allegatum & deductum fuit. Appellatus ulterius ad articulos nõ respondeat, sed referat se ad acta prioris iudicii, quippe quæ notorium efficiunt, sicuti notavit *Gail. l. 1. obser. 128.*

TITVLVS XXIX. DE CLERICIS PEREGRINANTIBVS.

Peregrinantes seu proficiscentes ad Sedem Apostolicam, vulgò Romipetæ dicti, sub eiusdem Sedis protectione esse censentur, instar eorum, qui provocaverunt; quare post Titulum de appellat. subiicitur de peregrinantibus.

CAPITVLVM VNIC.

Conquerente.

PARAPHRASIS.

Presbyter I. ad Romanum Pontificem iter arrepturus non expressit, ut res & Ecclesiæ suæ sub protectione Sedis Apostolicæ essent, postea, cum profectus fuisset, aliqua ipsi erepta, aut subtracta erant. Hoc casu respondet Cælestinus III. Quidquid ei post arreptum iter subtractum fuit, restitui debere; propterea quòd ij, qui ad Pontificem Romanum se conferunt, vnà cum rebus suis sub Apostolica protectione securi esse debeant.

SUMMARIVM.

1. Proficiscens ad Sedem Apostolicam, & bona eius omnia, sunt interim sub protectione eiusdem Sedis, & si quid ablatum esset, mox restituendum.

2. Nec quidquam contra attentandum, siue intra, siue extra iudicium, alias attentata, revocanda.
3. Excommunicantur in Bulla Cane Domini excommunic. 9. qui spoliant peregrinantes Romam negotij causâ: excommunicatione autem 10. qui spoliant illum peregrinantes deuotionis causâ. Discrimen inter vtramque excommunicationem, in quo sit.
4. Contra occupantes absentium possessiones admittendi ad agendum coloni, parentes, propinqui, amici, serui sine mandato in possessorio iudicio, modo caueant de rato.

NOT. Vnic. Si quis ad Sedem Apostolicam iter arripuit, is, eiusque bona omnia interim censentur esse sub Apostolicæ Sedis protectione, ut, si quid ei ablatum, vel ereptum fuerit, mox restitui debeat, nullâ obstante proprietatis exceptione. Ex quo apparet, quòd remedium huius canonis imitetur remedium attentati post interpositam appellationem, cum in vtroque restitui debeant, quæ interim immutata, aut sublata sunt.

Quæstio autem est, num hæc responsio intelligi tantum debeat de iis, quæ de facto alicui auferuntur, an etiam de iis, quæ in iudicio auferuntur, si videlicet aliquis ad Roma-